

LOKAAL ERKENNINGSKADER BUITENSCHOOLSE OPVANG

HOOFDSTUK 1: Inleiding

Het Vlaams decreet BOA of 'Buitenschoolse Opvang en Activiteiten' geeft het lokaal bestuur de regierol om samen met alle lokale spelers een geïntegreerd aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten te ontwikkelen. Dit houdt in dat kinderen speelmogelijkheden en ontplooiingskansen krijgen, dat ouders werk, opleiding en gezin vlot kunnen combineren en dat het aanbod voor alle kinderen toegankelijk en betaalbaar is.

Bij de decreetwijziging van 16 mei 2025 creëerde de Vlaamse overheid het lokaal erkenningskader als instrument voor gemeenten en steden om lokale opvanginitiatieven te erkennen. Dit kader bepaalt de visie en de voorwaarden om erkend te kunnen worden als lokaal opvanginitiatief.

Hoofdstuk 2: Motivatie voor het lokaal erkenningskader

In de eerste plaats is het lokaal erkenningskader een middel om het BOA-decreet en de lokale BOA-visie te realiseren.

Dit kader is een leidraad voor het erkennen van lokale opvanginitiatieven. Om die erkenning te krijgen, dienen initiatieven te voldoen aan de kwaliteitsvereisten die hieronder omschreven worden:

- kwaliteitsvolle, veilige en toegankelijke buitenschoolse kinderopvang en activiteiten te garanderen voor alle kinderen in Lichtervelde;
- organisatoren een duidelijk en transparant beoordelingskader te bieden;
- de samenwerking tussen opvang, scholen, gezinnen en lokale partners te versterken;
- een continu kwaliteitsbeleid te stimuleren.

Hoofdstuk 3: Toepassingsgebied

Het erkenningskader is van toepassing op elke organisator die buitenschoolse opvang organiseert op elk van deze momenten:

- voor- en na de schooluren,
- op schoolvrije dagen
- tijdens de schoolvakanties voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar.

Hoofdstuk 4: Lokale BOA-visie

De gemeente Lichtervelde wil een warme, veilige en stimulerende omgeving creëren voor elk kind. Naast onderwijs zijn buitenschoolse opvang en activiteiten cruciale schakels in de ontwikkeling van kinderen. Bovendien spelen ze een belangrijke rol in het ondersteunen van gezinnen. We leggen de nadruk op een kwaliteitsvol en inclusief aanbod voor alle kinderen van de basisschoolleeftijd, met gerichte voorrang voor de jongste doelgroep: de kleuters. Daarnaast wil gemeentebestuur Lichtervelde ouders ontzorgen bij het gebruik van het buitenschools aanbod in de gemeente.

Hoofdstuk 5: voorwaarden

De erkenningsvoorwaarden vertrekken vanuit de minimale Vlaamse kwaliteitsvoorwaarden. Die zijn op hun beurt gebaseerd op het Europees kwaliteitskader voor kinderopvang.

Domein 1: Visie en organisatie

De organisator onderschrijft de **BOA-visie** van het lokaal bestuur waarbij ze erkenning aanvraagt. De uitgangspunten zijn beleidsmatig en in de praktijk te zien in de organisatie.

De organisator voert een **gezond financieel beleid** dat kan aangetoond worden in een financieel plan.

Het opvangaanbod bedraagt **minstens 200 opvangdagen**.

De organisator heeft het **beleidsvoerend vermogen** en de **integriteit** om kwaliteitsvolle en duurzame opvang te realiseren, en draagt dat uit in de volledige werking.

Beleidsvoerend vermogen

De mate waarin de organisator in staat is om een zelfstandig beleid te voeren toont het beleidsvoerend vermogen. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschikbare beleidsruimte, de eigen doelstellingen en de lokale context en de mate waarin de activiteiten van de verantwoordelijke en van de medewerkers op elkaar zijn afgestemd. Dit gebeurt steeds in functie van de ontplooiing van kinderen. Het gaat daarbij om:

1. Duidelijk leiderschap

Iedereen werkt samen en weet wat de taken, rollen en verantwoordelijkheden zijn. Er bestaat een organogram en er zijn functieprofielen voor alle beschikbare functies. Iedereen kent de visie en de aanpak van de organisator en past ze toe op de werkvloer, elke dag opnieuw. De leidinggevende maakt de brug tussen beleid en praktijk door actief aan de slag te gaan met alle medewerkers.

2. Geïntegreerde aanpak

De verschillende kwaliteitsaspecten staan niet los van elkaar: infrastructuur, veiligheid en gezondheid, omgaan met de kinderen en de gezinnen, personen die in de opvang werken, organisatorisch management en samenwerking. De organisator pakt ze gezamenlijk aan en documenteert de ondernomen acties om kwaliteit te verbeteren.

3. Een reflectieve, proactieve en reactieve houding

De organisator denkt na over zijn aanpak: hij houdt rekening met de feedback van medewerkers, ouders, kinderen en andere betrokkenen. Ouders en kinderen worden tweejaarlijks bevraagd en er kan met verslagen aangetoond worden dat medewerkers nauw betrokken worden bij de evaluatie en verbetering van de werking. De organisator kijkt vooruit, neemt initiatief en gaat aan de slag met toekomstverwachtingen. Hij reageert passend op zowel positieve als negatieve signalen, waarbij deze laatste onder andere door een klachtenprocedure gemeld kunnen worden.

4. Een innovatieve houding

De samenwerking evolueert en regels veranderen. De organisator houdt daarmee rekening en durft de werking te vernieuwen als dat nodig of nuttig is. De organisator documenteert de ondernomen acties om de werking te verbeteren.

5. Doeltreffende communicatie en transparantie

De organisator zorgt ervoor dat de nodige informatie tijdig bij medewerkers terecht komt. Hij doet dat op een duidelijke, heldere manier. De organisator besteedt bijzondere aandacht aan communicatie met elke partner, elk gezin en biedt extra ondersteuning aan beperkt digitaal vaardige ouders als dat nodig is voor de samenwerking.

6. Samenwerking

Kinderopvang is geen eiland. De organisator heeft anderen nodig om zich te organiseren en te verbeteren. Er wordt maximale medewerking verleend aan het lokaal bestuur om samen te werken aan de lokale beleidsdoelen.

Domein 2: Pedagogisch beleid

De organisator creëert rijke en gevarieerde **speelmogelijkheden en ontplooiingskansen** in een sfeer van recreatieve vrije tijd. De organisator beschikt over een pedagogisch beleid waarbij:

- Er rekening gehouden wordt met de **interesses en leefwereld** van de kinderen binnen het geheel van het aanbod;
- op woensdagnamiddag, schoolvrije dagen en vakanties worden er **dagelijks geleide activiteiten** georganiseerd waar kinderen vrij aan kunnen deelnemen;
- de **voertaal van het opvanginitiatief Nederlands** is. Taalontwikkeling wordt gestimuleerd bij de kinderen. Dit is terug te vinden in een taalbeleid. Daarbij is er ook aandacht voor klare taal in de communicatie met ouders.

De organisator zorgt ervoor dat de begeleiders **kwaliteitsvolle interacties** aangaan met de kinderen. Die interacties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- het **welbevinden en de betrokkenheid** van alle kinderen wordt opgevolgd en bevorderd. Ook de verbondenheid tussen de kinderen onderling wordt daarin meegenomen. Dit is een basishouding. Bij signalen van een laag welbevinden of geringe betrokkenheid wordt verwacht dat hiermee actief aan de slag wordt gegaan;
- er wordt rekening gehouden met het **ontwikkelingsniveau, het ritme, de interesses**, de wensen en de eigenheid van de kinderen, al dan niet met een grotere zorgnood;
- er wordt gezorgd voor **continuïteit in de begeleiding** door zo veel als mogelijk vaste begeleiders in te zetten in vaste locaties. De inzet van elke begeleider wordt dagelijks per locatie geregistreerd.

De organisator voorziet volgende ratio om de veiligheid en speelmogelijkheden te garanderen en rekening te houden met de mogelijke zorgnoden:

- Minimaal 1 begeleider per 18 kinderen voor gemengde groepen of groepen van lagere schoolleeftijd.
- Minimaal 1 begeleider per 14 kleuters voor kleutergroepen.

Dit is meetbaar door middel van **een effectieve aanwezigheidslijst**.

De organisator biedt een **veilige en gezonde omgeving** aan die aan de volgende voorwaarden voldoet:

- ze is speels en biedt de mogelijkheid om zowel **binnen als buiten** te spelen en te bewegen;
- ze biedt de mogelijkheid om tot **rust** te komen, er is met andere woorden een prikkelarme plaats beschikbaar;
- er is een **gevarieerd spelaanbod** dat aansluit bij de interesses en belevingswereld van kinderen;
- er is aandacht voor **hygiëne**, zowel in de ruimte als bij de kinderen en medewerkers. Een onderhoudsplan is aanwezig.

Domein 3: Medewerkersbeleid

De organisator realiseert een medewerkersbeleid met aandacht voor het zorgzaam omgaan met alle medewerkers, er wordt betrokkenheid gecreëerd binnen het groter geheel van de organisatie, en medewerkers worden erkend en gewaardeerd.

De organisator ondersteunt alle medewerkers en zet initiatieven op om hun competenties te versterken. Er is een loopbaan- en nascholingsbeleid dat beschrijft op welke ondersteuning medewerkers kunnen rekenen: coaching, vorming, reflectie, intervisie... Alle begeleiders volgen jaarlijks minimaal één pedagogische vorming.

De organisator beschikt over een duidelijk aanspreekpunt per locatie en een verantwoordelijke voor de organisatie. De verantwoordelijke beschikt minstens over een bachelorsdiploma, bij voorkeur sociaal diploma, en maakt de brug tussen beleid en praktijk.

Per locatie is er minimaal één gediplomeerd begeleider aanwezig (bewijs van kwalificatie van een kinderbegeleider volgens het agentschap Opgroeien). Over de gehele organisatie wordt gestreefd naar 80 % begeleiders met diploma, het streven hiernaar kan aangetoond worden. We vereisen wel een absoluut minimum van minstens 60% gediplomeerde begeleiders.

Onder gediplomeerde begeleider verstaan we een begeleider die een vorming heeft afgewerkt en attest kan voorleggen die onderstaande competenties omvatten:

1. Ze bezitten de volgende **competenties**:

- zorg en speelmogelijkheden aanbieden met het oog op de **brede ontplooiing** van het kind;
- **samenwerken met ouders** en hen erkennen als eerste opvoeder;
- **samenwerken met collega's** en medewerkers van partnerorganisaties
- **werkt samen** met de buurt en lokale partners;
- **positief omgaan met diversiteit**;
- **reflecteren over en verbeteren** van de werking;
- **voldoende, actieve kennis** van het Nederlands om in interactie te gaan met kinderen en ouders.
- een **kindfocus** waarbij ze warm omgaan met elk kind en de belangen van kinderen vooropzetten.

2. Ze hebben kennis van de **procedures in crisissituaties** en handelen ernaar: brand, evacuatie, weggelopen kind...

3. Ze passen de basisprincipes toe ter preventie van ziekte, ter bevordering van de gezondheid en kunnen **basis-EHBO** toepassen. Driejaarlijks volgen ze een officieel erkende opleiding levensreddend handelen. Elke medewerker volgt jaarlijks een opfrissing van EHBO of levensreddend handelen.

4. Alle medewerkers beschikken over een recent **uittreksel uit het strafregister**. De organisator vraagt elke 3 jaar het uittreksel strafregister opnieuw op. Bij wijzigingen van het strafregister meldt de medewerker dit aan de personeelsdienst. Bij aanstelling van een medewerker is het uittreksel maximaal één maand oud.

5. De medewerkers zijn in het bezit van attest medische geschiktheid (A of B).

Domein 4: Toegankelijkheid

Er is een transparant opnamebeleid waarbij maximale flexibiliteit wordt ingeroepen om ouders en kinderen zoveel als mogelijk toegang te geven tot de opvang. De organisator stelt zich flexibel op ten opzichte van de gezinssituatie. Communicatie met ouders verloopt in het basis Nederlands volgens taalniveau B1.

De organisator heeft bijzondere aandacht voor peuters en kleuters. Tijdens vakanties krijgen peuters en kleuters voorrang en indien organisatorisch mogelijk ook de broers en zussen.

De organisator heeft bijzondere aandacht voor gezinnen in kwetsbare situaties en kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Tijdens vakanties en schoolvrije dagen krijgen kwetsbare gezinnen, gekend bij Huis van het Kind, en pleeggezinnen voorrang bij inschrijving.

De organisator voert een transparant prijsbeleid met inbegrip van een beleid rond sociale tarieven in samenwerking met Huis van het Kind. Bij vermoeden of vaststelling van een financieel kwetsbare situatie bij ouders, worden kinderen in eerste instantie niet geweigerd. In zo'n situatie moet doorverwezen worden naar de brugfiguur.

Domein 5: Externe relaties

De organisator zet in op **samenwerking met vrijetijdspartners** en werkt zo mee aan de brug tussen thuis-buurt-school. Dit is een onderdeel van de opvang en maakt deel uit van de ouderbijdrage. Er wordt minstens jaarlijks afgestemd met verbonden onderwijsinstanties.

De organisator maakt bij voorkeur deel uit van het Lokaal Samenwerkingsverband voor BOA, nl. 'Gezinsraad'.

Domein 6: Monitoring en evaluatie

De organisator laat de werking door de kinderen en ouders om de 2 jaar evalueren. Er gebeurt ook regelmatig een evaluatie door de medewerkers. De resultaten worden aangewend om de werking voortdurend te optimaliseren. De organisator staat open om mee te werken aan (inter-)gemeentelijke bevragingen en deelt op vraag informatie met het lokaal bestuur.

De organisator meldt elke schending van de fysieke of psychische integriteit van een kind of van een medewerker onmiddellijk aan de ouders, bevoegde instanties en het lokaal bestuur.

De organisator voorziet in een procedure om mondelinge en schriftelijke klachten te behandelen. Die procedure wordt schriftelijk afgehandeld. De organisator brengt de gebruikers op de hoogte van de voormelde procedure.

Hoofdstuk 6: Erkenningprocedure

- 1) De organisator vraagt erkenning aan bij het College van Burgemeester en Schepenen. De organisator bezorgt de nodige stukken om te bewijzen dat aan alle erkenningsvoorwaarden wordt voldaan
- 2) Het College van Burgemeester en Schepenen vraagt advies aan de Gezinsraad.
- 3) Het College van Burgemeester en Schepenen beslist na advies van de Gezinsraad over de erkenning. Bij het afkeuren van de erkenning, wordt een gemotiveerde beslissing bezorgd.
- 4) Organisatoren die niet akkoord gaan met de beslissing, kunnen een klacht indienen bij Agentschap Binnenlands Bestuur, volgens de procedure die het Agentschap daarvoor voorziet.

Dit lokaal erkenningskader treedt in werking op 1 juli 2026, wordt blijvend geëvalueerd en indien nodig bijgesteld na advies van de Gezinsraad.

Hoofdstuk 7: Financiering - subsidiëring

Het aanbod kan alleen een subsidie krijgen als het erkend is, via het lokaal erkenningskader van buitenschoolse opvang en activiteiten te Lichtervelde.

Minstens 75% van de subsidie moet gaan naar erkend activiteitenaanbod voor kinderen uit het kleuter- en lager onderwijs.

Minstens één derde van de subsidie moet gaan naar buitenschoolse activiteiten aangepast aan de noden en behoeften van kleuters.

Maximum 5 % van de subsidie kan verdeeld worden naar een buitenschoolse opvang die voldoet aan dit erkenningskader georganiseerd door een school van Lichtervelde.

Hoofdstuk 8: Toezicht en handhaving

Subsidies worden enkel toegekend aan - door gemeentebestuur Lichtervelde - erkende aanbieders. Handhaving van het erkenningskader gebeurt door het College van Burgemeester en Schepenen a.d.h.v. de checklist 'Erkeningskader buitenschoolse opvang Lichtervelde'.

Het initiatief verliest haar erkenning bij het herhaaldelijk niet naleven van deze erkenningsvoorwaarden.

Klachten over een erkend opvanginitiatief kunnen doorgegeven worden via de klachtenprocedure: [‘Suggestie, melding of vraag inzenden - Lichtervelde’](#).